

زیبایی و آراستگی

(شرح رفتار شما با ظاهر)

۱۱۵

حسین سلیمانی

بسم الله الرحمن الرحیم

رهنما ۱۱۵ (زیبایی و آراستگی)

نویسنده:

حسین سلیمانی

ناشر چاپی:

انتشارات آستان قدس رضوی - به نشر

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

رهنما۱۱۵ (زیبایی و آراستگی)

مشخصات کتاب

سرشناسه : سلیمانی، حسین، ۱۳۴۵ -

عنوان و نام پدیدآور : زیبایی و آراستگی «شرح رفتار شما با ظاهر» : رهنما(۱۱۵)/ نویسنده حسین سلیمانی. ؛ [برای آستان قدس رضوی، معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی] ؛ تهیه ادارهٔ پاسخگویی به سؤالات دینی آستان قدس رضوی؛ تولید ادارهٔ تولیدات فرهنگی آستان قدس رضوی.

مشخصات نشر : مشهد: آستان قدس رضوی،شرکت به نشر، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری : ۶۴: تصویر : رنگی ؛ جیبی

فروست : به نشر (انتشارات آستان قدس رضوی)؛ ۲۲۱۰.

مجموعه رهنما؛ ۱۱۵.

شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۰۲-۲۷۱۵-۲

وضعیت فهرست نویسی : فیپا

یادداشت : چاپ قبلی: انتشارات قدس رضوی، ۱۳۹۳.

عنوان دیگر : شرح رفتار شما با ظاهر

موضوع : زیبایی شخصی -- جنبه های مذهبی -- اسلام

موضوع : Beauty, Personal -- Religious aspects -- Islam

موضوع : راه و رسم زندگی (اسلام)

موضوع : Conduct of life -- *Religious aspects -- Islam

موضوع : فرهنگ ظاهرآرایی

موضوع : Beauty culture

شناسه افزوده : شرکت به نشر(انتشارات آستان قدس رضوی)

شناسه افزوده : (Behnashr Company(Astan Quds Razavi Publications

شناسه افزوده : آستان قدس رضوی. معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی

شناسه افزوده : آستان قدس رضوی. اداره پاسخگویی به سئوالات دینی و اطلاع رسانی

شناسه افزوده : آستان قدس رضوی. اداره تولیدات فرهنگی

رده بندی کنگره : BP۲۵۲/۴۵/س۸ز۹ ۱۳۹۶

رده بندی دیویی : ۲۹۷/۶۳۶

شماره کتابشناسی ملی : ۴۷۲۷۰۳۱

ص:۱

اشاره

تصویر

ص:۲

تصویر

ص:۳

تصویر

ص:۴

زیبایی و آراستگی

شرح رفتار «شما» با «ظاهر»

دریچه

به ظاهرت فکر میکنی ، و به رابطه ات با «او» ، از خودت سئوال می کنی:

۱.سلامت و بهداشت چه نقشی در زند گی و ظاهرت دارد؟

۲.چگونه آراستگی را رعایت کنی؟

۳.لباس و پوششت چگونه باید باشد؟

۴.خانه ات چگونه باید باشد؟

۵.و به طور کلی رفتارت با ظاهرت چگونه باید باشد؟

«زیبایی و آراستگی» فرمول هایی هستند در جهت پاسخ به سئوالات بالا و شرح رفتار «تو» با «ظاهرت» بر اساس مبانی اسلام.

ص:۷

تصویر

درآمد

یکی از ابعاد پیشرفت با مفهوم اسلامی عبارت است از سبک زندگی کردن.....مثل نوع مسکن ، نوع لباس.....مسئله خط ، مسئله زبان....این ها [قسمتی از] آن بخش های اصلی تمدن است که متن زندگی انسان است.....برای ساختن این بخش از تمدن نوین اسلامی ، به شدت باید از تقلید [از غرب] پرهیز کنیم.

یک قلم و چند مداد رنگی داده اند تا چیزی بکشی و رنگش کنی؛ یادت می آید دوران مدرسه را که معلم یادتان می داد چگونه نقاشی بکشید و می گفت: «بچه ها نقاشی ها وقتی قشنگ تر میشن که چیزایی که کشیدیم رو همونجوری بکشیم و رنگ کنیم که خدا کشیده و رنگشون کرده»

و انسانی که کشیده بودی و رنگ سیاهش را پاک کردی و سعی کردی انسان را جوری بکشی که خدا می خواهد.این روایت نقاشی و رنگ آمیزی است.

ص:۹

فصل اول» می خواهم الگو شوم!

اشاره

تصویر

ص:۱۱

تصویر

ص:۱۲

سلامت و بهداشت

یک ریش فوق العاده بلند، نسبتاً غیرتمیز! یک شلوار پلنگی هشت جیب، یک پیرهن بلند، چشمانی تیزبین و گاهی غیرتیزبین، کفشی نیمه ورکشیده، گاهی با جوراب و گاهی بی جوراب و در کل انسانی ژولیده و نامرتب که بوی عطر هرگز از وی استشمام نمی شود! خانه ای که مرتب و منظم نیست و بوی زباله هایی که آشپزخانه را پُر کرده اند و... .

در ذهن بعضی ها،این تصور و تعریف غلط از یک انسان مسلمان و بهداشت وی است! یعنی به برخی آدم ها تاأز یک انسان مسلمان می گویی، ذهنشان می رود سمت چنین ظاهرها وچنین بهداشتی!

چرا باید به غلط چنین چیزی در ذهن برخی باشد؟

اگر همه ما به یکفرمول عمل کنیم، نقاشی و رنگ آمیزی بخشی از زندگی مان به کلی تغییر می کند؛ این فرمول در خدمت سلامت و بهداشت است:

ص:۱۳

پنجره

«یکی از موارد ایمان = نظافت و پاکیزگی»(۱)

جدای از اینکه نظافت و بهداشت بخشی از فطرت آدمی است، انسان ذاتاً پاکی و پاکیزگی را دوست دارد. یک بُعد دیگر هم دارد؛ انسان مؤمن نشانه و نمونه ای از اسلام هم هست. بخواهیم یا نخواهیم وقتی کسی اسلام و ایمان را به خودش وصل می کند، می شود نمونه ای از اسلام؛ راه رفتنش، غذا خوردنش، زندگی کردنش، تیپ و ظاهرش و... همگی می شوند نمونه ایاز اسلام و اگر به درستی باشند، می شوند تبلیغ خوبی برای اسلام و اگر به درستی نباشند... بگذریم!

آدم های زیادی دیده ایم که فقط به خاطر تیپ و ظاهر غیرمنظم و پاکیزه، برخی انسان های به ظاهر مؤمن تمایلشان به دین کم شده است و برعکس، آدم های زیادی فرضاً یک روحانی را فقط و فقط به خاطر چین های تمیز عمامه اش دوست داشته اند و به تبع آن به اسلام هم علاقمند شده اند. می خواهم بگویم مسئله پاکیزگی و نظافت، مسئله بسیار مهمی است:

ص:۱۴

۱- . رسول خدا می فرمایند: نظافت از ایمان است و ایمان به همراه صاحبش در بهشت اند(مستدرک الوسائل، ج۱۶، ص۳۱۹).

پنجره

وَاللّهُ یحِبُّ الْمُطَّهِّرِینَ.

و خداوند پاکیزگان را دوست دارد.(۱)

جریانی که برای یکی از علما رخ داده بود، ماجرایش بسیار عبرت انگیز است.

این عالم بزرگوار در حال مسافرت از شهری به شهری دیگر، در بین راه برایرفتن به دستشویی، در کنار مسجدی از ماشین پیاده می شود. راننده این عالم بزرگوار بعد از مدتی احساس می کند تأخیر این عالم در بازگشت به ماشین زیاد شده است و نگران می شود. به سمت دستشویی ها می رود و می بیند که حاج آقا مشغول تمیز کردن و شست وشوی دستشویی های آنجاست. راننده از آن عالِم عزیز به خاطر این کارش سئوال می کند و آن عالم در جواب می گوید:«غیرمسلمان ها به این منطقه رفت وآمد دارند؛ خوب نیست ببینند دستشویی مسلمان ها اینقدر کثیف است!»:

ص:۱۵

۱- . توبه: ۱۰۸.

پنجره

کانَ«الرِّضَا» یدْخُلُ الْمُتَوَضَّأ فِی خُفٍّ صَغِیرٍ.

امام رضا [به جهت رعایت نظافت و بهداشت] برای دستشویی رفتن از کفش دیگری استفاده می کرده اند.(۱)

واقعاً گاهی ما در حق اسلام خیلی جفا می کنیم. اسلامی راکه سراسر تمیزی و نظافت است و حتی برای چگونگیرفتن به دستشویی هم آداب خاص و ذکر دارد را درست رعایت نمی کنیم و باعث می شویم هم خودمان ضرر کنیم هم دیگران تصویر مناسبی از اسلام در ذهنشان نیفتد.

هیچ دین و شریعتی به اندازه اسلام و هیچ پیامبری به اندازه رسول گرامی اسلام به بهداشت و نظافت توجه نکرده است؛ توجه ویژه به مسواک، به بوی خوش، به آراستگی ظاهر، به تمیزی موها، به دفع به موقع زباله ها، به رعایت بهداشت محل زندگی، به رعایت بهداشت و نظافت خیابان و... . آنقدر روایت و آیه درباره نظافت و بهداشت داریم که ذکر آنها مجال وسیعی می خواهد و در اینجا فرصت برای بیانشان نیست؛ولی حیف که گاهی این مسائل را رعایت نمی کنیم:

۱- . مکارم الأخلاق، ص ۱۲۱.

پنجره

پیامبر از دوران کودکی، موجود نظیفی بود. برخلاف بچه های مکه و برخلاف بچه های قبایل عرب، نظیف و تمیز و مرتب بود. در دوران نوجوانی، سرشانه کرده، بعد در دوران جوانی، محاسن و سر شانه کرده، بعد از اسلام، در دورانی که از جوانی هم گذشته بود و مرد مسنّی بود، پنجاه شصت سال سن او بود، کاملاً مقید به نظافت بود.(۱)

حالا بیایید همه باهم مانکن شویم! یعنی بشویم الگویی از اسلام وظاهر خودمان و زندگی مان را با نظافت و بهداشتی که مد نظر اسلام است، اسلامی کنیم.

توجه به بوی خوش، توجه به لباس تمیز، توجه به مسواک، توجه به از بین بردن به موقع موهای زاید بدن، توجه به چیدن به موقع ناخن ها، توجه به حمام رفتن، توجه به بهداشت اماکن عمومی و اسلامی و... .

این آراستگی ظاهر کم کم به درون انسان هم سرایت می کند و وجود انسان را هم پاکیزه می کند. یک مغازه دار نمی تواند بگوید مغازه دار خوبی است، وقتی ویترین مغازه اش نامرتب و کثیف است و یک انسان مؤمن نمی تواند بگوید مؤمن کامل است، وقتی به تمیزی و نظافت و

۱- . بیانات مقام معظم رهبری در خطبه های نمازجمعه تهران، ۲۳/۲/۱۳۷۹.

بهداشت اهمیت نمی دهد.

چه خوب می شود زندگی و چقدر لذت بخش می شود زندگی کردن اگر ظاهر خودمان و جامعه مان را همان گونهرنگ آمیزی کنیم که خدا می خواهد و خدا سفارش کرده است.قلم رنگ آمیزی به دست شماست. به چیزی که خدا می خواهد نگاه کنید و رنگش کنید.

ص:۱۸

فصل دوم» کت شلوار با دمپایی دستشویی!

اشاره

تصویر

ص:۱۹

تصویر

ص:۲۰

آراستگی

در لباس و پوشش اگر مردی یک مایو که مربوط به استخر است را بپوشد و بعد با کفش پاشنه بلند زنانه و یک پیراهن مخصوص میهمانی ظاهر بشود، احتمالاً- وی را به تیمارستان معرفی خواهیم کرد، یا مثلاً- اگر کسی با آفتابه چایی بخورد،احتمالاً- زودتر از فرد قبلی به تیمارستان معرفی اش می کنیم، یا مثلاً- همین عنوان مطلب «کت شلوار با دمپایی دستشویی!»، اگر کسی این دو را با هم بپوشد، واقعاً انسان خنده اش می گیرد و می داند که اینها با یکدیگر تناسب ندارند.

حتماً تا به حال اسم خشکشویی را شنیده اید؛ بعضی ها لباس را می دهند فقط برای شستن و بعضی ها لباس را می دهند به خشکشویی ها هم برای شستن و هم برای اتوکردن. اگر کسی لباسش تمیز تمیز باشد، ولی اتو نداشته باشد، یک چیزی کم است؛ یعنی انسان پوشیدن لباس تمیز ولی غیر اتوکرده و غیر آراسته را نمی پسندد. اگر کسی موهایش تمیز باشد؛ ولی آنها را شانه نکرده باشد و ژولیده باشند، یک چیزی کم است و انسان موی تمیز را به تنهایی کافی نمی داند و... .

تمیزی به تنهایی کافی نیست. بعد از تمیزی، آراستگی هم مهم است.

ص:۲۱

استفاده از عطر، مرتب و منظم بودن موها، اتو کشیده و منظم بودن لباس ها و حتی تناسب لباس ها از جهت جنس، رنگ و... با یکدیگر همگی جزء آراستگی محسوب می شوند.همان گونه که هیچ دینی به اندازه اسلام به تمیزی اهمیت نداده است، هیچ دینی هم به اندازه اسلام به آراستگی اهمیت نداده است. پیامبر اسلام جدای از تمیزی، به آراستگی هم اهمیت می دادند(۱) و همیشه لباس ها، موها و ریش هایشان و... آراسته و مرتب بوده است

پنجره

[پیامبر] وقتی می خواست نزد مسلمانان و رفقا و دوستانش برود، حتماً عمامه و محاسن را مرتب و تمیز می کرد، بعد بیرون می آمد. همیشه با عطر، خود را معطر و خوشبو می کرد. ... هر روز چند مرتبه مسواک می کرد. دیگران را هم به همین نظافت، به همین مسواک، به همین ظاهر مرتب، دستور می داد.(۲)

اساساً تمیزی بدون آراستگی هیچ فایده ای ندارد و آراستگی هم بدون تمیزی بی فایده است. نمی شود کسی اتوکشیده؛ ولی کثیف باشد.

ص:۲۲

۱- . رسول خدا، آراستگی را دوست داشت و ژولیده بودن را نمی پسندید (مکارم الأخلاق، ص۳۳).

۲- . بیانات مقام معظم رهبری در خطبه های نمازجمعه تهران، ۲۳/۲/۱۳۷۹.

نمی شود کسی لباسش تمیز باشد؛ ولی اتو نداشته باشد؛ انسان هردوی اینها را کامل نمی داند.

خلاصه که اسلام همانند تمیزی، برای آراستگی هم فرمول دارد؛ یک فرمول کاملاً ساده که هم برای زنان است و هم برای مردان و تنها تفاوت میان زنان و مردان، در این فرمول خصوصیات جنسیتی آنان است که مثلاً بلند کردن ناخن برای زن زینت است و خوب است؛ اما برای مرد خوب نیست(۱) و... . البته باید دقت شود وقتی ناخن بلند شد، باید آن را از نامحرم پوشاند.

با عمل کردن به این فرمولدر کنار فرمول پاکیزگی، ظاهر انسان می شود مطلوب اسلام و ظاهر انسان همان گونه رنگ می شود که خداوند می پسندد.

پنجره

«مرتب بودن لباس ها و تناسب شان + اصلاح و پیرایش + بوی خوش + استفاده از زینت = آراستگی انسان مؤمن»

ص:۲۳

۱- . پیامبر به مردان می فرمودند: ناخن هایتان را بگیرید و به زنان می فرمود: بعضی ناخن هایتان را نگهدارید که داشتن برخی ناخن های بلند برای زنان زینت است (مکارم الأخلاق، ص۶۶).

استادی همیشه سعی می کرد جدای از اتوکشیده و مرتب بودن لباس هایش، رنگ آنها و مدل دوختشان هم با هم تناسب داشته باشد. همین کارش و همین توجهش در سفرهای تبلیغی هم دید خوبی نسبت به روحانیون داده بود و هم اینکه ارتباطش با جوان ها و مردم رنگ دیگری گرفته بود.

علتش این است که انسان، زیبایی، آراستگی و تمیزی را دوست دارد و همچنین انسان آراسته، راحت تر و بهتر در دل می نشیند.پیامبر بیش از هر فرد دیگری به این موارد اهمیت می دادند وبه نظر می رسد یکی از دلایل مهم قرارگرفتن پیامبر در دل مردم هم همین بوده است.

بعد از مسئله لباس، مسئله اصلاح و پیرایش به وجود می آید؛ شانه کردن موهای سر(۱) و صورت، منظم بودن آنها و... . این مسئله هیچ ارتباطی به دارایی یا نداری انسان نداردو از ویژگی های انسان مؤمن است.(۲)

بوی خوش(۳) و استفاده کردن از زینت(مانند انگشتر) و هر نوعی از کارهای شرعی و حلال دیگری که به آراستگی کمک می کنند، برای

۱- . پیامبر: کسی که موی سرش را نگه می دارد، باید با خوبی با آن رفتار کند (دعائم الاسلام، ج۲، ص۱۵۸).

۲- . امام صادق می فرمایند: از ویژگی های مؤمن، زیبایی و آراستگی در عین نداری است (اصول کافی، ج۲، ص۲۳۱).

۳- . امام باقر می فرمایند: شایسته نیست زن آراستن خود]برای شوهرش[را تعطیل کند؛ هرچند به انداختن گردنبندی باشد (اصول کافی، ج۵، ص۵۰۹).

جسم انسان نیز دارای فایده است.(۱)

آخرین نکته ها در مورد آراستگی است.این مسائل خیلی مهم هستند. جدای از اینکه این مسئله در جامعه دارای جایگاه می باشد، در تحکیم بنیان خانواده ه مؤثربوده و اسلام به آن سفارش کرده است.(۲)

زن و شوهرهای زیادی هستند که به خاطر رعایت نکردن این موارد از ناحیه شریک زندگی شان کارشان به جدایی و طلاق کشیده است. مردان زیادی بوده اند که زنانشان به آراستگی و تمیزی و آرایش کردن و... برای آنها اهمیت نمی داده اند و بعد از مدتی یا جدا شده اند یا اینکه همسرانشان به انحراف کشیده شده اند و برعکس، این هم هست و زنان زیادی بوده اند که عدم توجه شوهرانشان به آراستگی باعث انحراف شان شده است:

پنجره

امام رضا می فرمایند:

قال: إِنَّ فِی الْخِضَابِ أَجْراً وَالْخِضَابُ وَالتَّهْیِئَهُ مِمَّا یزِیدُاللهُ عَزَّوَجَلَّ فِی عِفَّهِ النِّسَاءِ وَ لَقَدْ تَرَک النِّسَاءُ الْعِفَّهَ بِتَرْک

۱- . پیامبر می فرمایند: استفاده کردن از بوی خوش، جسم را شاداب می کند(طبّ النّبی، ص۲۵).امام صادق می فرمایند: شانه کردن سر، تب را از بین می برد و شانه کردن ریش، دندان های انسان را محکم می کند(اصول کافی، ج۶، ص۴۸۸).

۲- . امام باقر می فرمایند: شایسته نیست زن آراستن خود]برای شوهرش[را تعطیل کند؛ هرچند به انداختن گردنبندی باشد(اصول کافی، ج۵، ص۵۰۹).

أَزْوَاجِهِنَّ لَهُن.

خودآرایی مردان مایه افزایش عفت و پاکدامنی زنان است؛]چراکه[برخی زنان بر اثر ناآراسته بودن مردانشان شوهرانشان را رها کرده اند.(۱)

نکته آخر هم اینکه باید توجه شود، این کارها، این آراستگی ها و آرایش ها و زینت ها باید در محدوده احکام الهی باشد، باید حد و حدود در آنها باید رعایت شود(۲) و... .

امروزه حتی عطرهایی رواج پیدا کرده اند که توجه جنس مخالف را جلب می کنند و متأسفانه برخی زنان و مردان به جای آنکه از این عطرها و این گونه مسائل برای همسرشان استفاده کنند، در جامعه و کوچه و خیابان گذر می کنند و باعث انحراف خود و دیگران می شوند.

اینکه زنی خودش را جوری آراسته کند که مردان نامحرم از وی خوش شان بیاید، یا اینکه مردی به گونه ای لباس بپوشد که مورد توجه زنان نامحرم قرار بگیرد و بعد بگوید: «اسلام گفته است آراسته باشید!»، یک شوخی بزرگ و مسخره کردن اسلام است!این مسئله مثل این می ماند که فردی دزدی کند و بعد بدهد به فقرا بگوید اسلام گفته است به فقیر کمک کنید:

۱- . وسائل الشیعه، ج۲، ص۸۸-۸۹.

۲- . امام صادق می فرمایند: بپوش و آراسته باش؛چراکه خدا زیباست و زیبایی را اگر از حلال باشد، دوست دارد (وسائل الشیعه، ج۵، ص۶).

پنجره

یا بَنی آدَمَ خُذُوا زینَتَکمْ عِنْدَ کلِّ مَسْجِد.

ای فرزندان آدم! زینت و آراستگی خود را در هر مسجدی همراه داشته باشید.(۱)

۱- . اعراف: ۳۱.

فصل سوم» چه بپوشم؟

اشاره

تصویر

ص:۲۹

تصویر

ص:۳۰

لباس و پوشش

همیشه وقتی یک عده از مردان می خواهند زنان را کمی به سخره بگیرند، یکی از دستاویزهایشان برای تمسخر، همین سئوالی است که بالا نوشته ام: «چه بپوشم؟».

این سئوال را معمولاً خانم ها وقتی می خواهند به یک مجلس یا میهمانی بروند، می پرسند؛ یعنی با جدیت می توان گفت که خانمی نیست که برایرفتن به میهمانی، با این سئوال مهم و چالشی روبه رو نباشد.

این سئوال با اینکه دستاویزی برای تمسخر شده است؛ امایک سئوال کاملاً مهم است که اتفاقاً دین اسلام هم به آن پاسخ گفته است؛ یعنی درست است که عده ای با این سئوال خانم ها را مسخره می کنند، اما این سئوال به قدری دارای اهمیت بوده است که اسلام هم برای آن پاسخ درنظر گرفته است.تعجب نکنید! اسلام از قبل از تولد تا پس از مرگ برای زندگی کردن برنامه دارد. در این فرمولمی خواهم همه بشویم مانند خانم ها هنگام رفتن به میهمانی و این سئوال را از اسلام بپرسیم:«چه بپوشم؟»،

فقط فرقش این است که اسلام یک فرمولمی دهد که این فرمول هم در میهمانی و هم در غیرمیهمانی به کار می آید.اساساً این فرمول

یک فرمول است برای پوشیدن، در هر مکان و در هر زمانی که باشد؛ فرقی ندارد در کدام کشور و کدام شهر باشیم، یا در چه مجلسی و چه جایی، فرقی ندارد در چه زمانی باشم، زمستان، تابستان، در قرن بیست ویکم میلادی یا قرن سوم هجری قمری! این فرمول در همه مکان ها و زمان ها کاربرد دارد.

فرمول پوشش و لباس از نظر اسلام این است:

پنجره

«تمیز + ساده + راحت + موازین شرعی – مدل بیگانگان»

لباس یک انسان مؤمن در مرحله اول باید تمیز باشد. تمیزی معنایش نو بودن نیست؛ ممکن است یک لباس کمی کهنه شده باشد؛ ولی تمیز و مرتب باشد؛ پس به نظر می رسد این مدل هایی که متأسفانه جدیداً رواج پیدا کرده است که لباس را کثیف می کنند و با آن در خیابان می گردند، از نظر اسلام مردود است و اسلام این لباس ها را نمی پسندد؛ این نکته اول.

نکته بعدی درمورد لباس این است که لباس باید ساده باشد. اسلام با لباس تجملاتی مخالف است. اسلام لباس ساده را برای انسان های

مؤمن می پسندد. منظور از ساده هم مشخص است؛ هرکسی به اعتبار عرف عمومی دینداران جامعه اسلامی باید در نظر بگیرد، هر لباسی را که در نظر بگیرید،معمولاً بالاتر از آن هم وجود دارد، پایین تر از آن هم وجود دارد؛ پس انسان نباید خودش را گول بزند و لباسش را با بالاتر از خودش مقایسه کند و بگوید لباسم ساده است! عرف عمومی دینداران جامعه و شرایط زمانه مشخص است و انسان اگر یک مقدار انصاف داشته باشد، خودش متوجه می شود چه لباسی در عین مطابقت با زمانه، ساده است و چه لباسی تجملاتی محسوب می شود؛ فقط کافی است چشمانتان را ببندید و به روحتان مراجعه کنید، پاسخ را خواهید یافت.

پنجره

امام رضا می فرمایند:

إنّ أهلَ الضَّعفِ مِن مَوالِي يحِبّونَ أن أجلِسَ علَى اللُّبُودِ و ألبَسَ الخَشِنَ، و لَيس يتَحَمّلُ الزَّمانُ ذلک.

دوستداران کوته اندیش من دوست دارند که من روی نمد بنشینم و لباس درشت بپوشم، در حالی که زمانه[ما]این را نمی پذیرد.(۱)

ص:۳۳

۱- . بحارالأنوار، ج۷۶، ص ۳۰.

مطلب بعدی درباره لباس، راحتی لباس است. انسان باید لباسی را انتخاب کند که در آن راحت باشد. منظور از راحتی، هم راحتی جسمی است و هم راحتی روحی. راحتی جسمی یعنی انسان لباسی به تن کند که بدنش را اذیت نکند، حالا این اذیت ممکن است به خاطر نوع دوخت یا مدل لباس یا تنگی و گشادی آن و... باشد. راحتی روحی هم یعنی انسان از اینکه این لباس را به تن دارد، احساس خوبی داشته باشد؛ ملاک احساس خوب هم یک چیز است: «رضایت خدا».

چرا این را می گویم؟ چون ممکن است فردی به خاطر هوای نفسش از یک لباسی خوشش بیاید و به علت فخرفروشی یا جلوه کردن در بین دیگران یا تکبر،(۱) آن لباس را به تن کند و به این علت ازداشتن آن لباس احساس راحتی روحی کند!

این کار یعنی به خاطر جلوه کردن در بین دیگران لباسی را پوشیدن، مناسب یک انسان مؤمن نیست. انسان مؤمن باید احساس راحتی روحی اش از لباسش به خاطر این باشد که احساس کند رضایت خدا را در نوع پوشش اش برآورده کرده است؛ یعنی حتی هدفش از پوشیدن لباس هم باید این باشد که رضایت خدا را به دست بیاورد. قبول دارم سخت است انسان به همچنین مرحله ای برسد؛ اما لازم است انسان

۱- . امام علی می فرمایند: از اخلاق قوم لوط در این امت است]مانند[... پوشیدن روپوش بلند از روی تکبّر که بر زمین کشیده می شود، گشودن و بازگذاشتن دکمه های پیراهن و قبا (کتاب الخصال، ج۱، ص۳۳۱).

چیزهای خوب را برای خودش الگو فرض کنـد و سعی کنـد به سمت آن الگو حرکت کنـد؛ بعـد اگر انسان این کار را انجام دهد، خدا خودش کمک می کند تا انسان کم کم به آن سطح مطلوب برسد:

پنجره

اشتباه بعضی این است که خیال می کنند ظاهر مرتب باید با اشرافی گری و با اسراف توأم باشد؛ نه! با لباس وصله زده و کهنه هم می شود منظم و تمیز بود. لباس پیامبر وصله زده و کهنه بود؛ اما لباس و سر و رویش تمیز بود.(۱)

نکته آخر هم اینکه انسان های مؤمن نبایـد پوشـشان را مانند بیگانگان کنند. این مطلب هم مانند بحث ساده بودن لباس، عرفی است؛ یعنی به عموم مردم دینـدار جامعه اسـلامی بایـد مراجعه کرد تا معیارش دست انسان بیایـد؛مثلاً کت و شلوارپوشـیدن در شرایـط فعلی، لبـاس بیگانگـان محسوب نمی شود. شایـد صـد سال قبل این گونه بود؛ولی در روزگار جدیـد اینطور نیست؛ اما مثلاً بعضـی پیراهن ها و شـلوارهای پاره و تنگ با تصاویر عجیب و غریب و جملات عجیب و غریب تر رویشان، یا مـدل هایی از لباس که بیشتر شبیه لباس ورزشی می مانند تا لباس عادی،

۱- . بیانات مقام معظم رهبری در خطبه های نمازجمعه تهران، ۲۳/۲/۱۳۷۹.

یـا کفش هایی که به کفش فرعون(۱) شبیه تر هسـتند تا کفش انسان مسـلمان! مشخص است که برخی لباس ها ظاهر انسان را شبیه بیگانگان می کند، نه یک انسان مسلمان مؤمن!

یکی از عللی که خداوند به چنین مسـئله ای فرمان داده است این است که پوشـش، یک تبلیغ محسوب می شود. گردش انسان ها در جامعه با پوشـش هایی که مناسب بیگانگان است، ترویج فرهنگ بیگانه محسوب می شود و این فرهنگ در مرحله لباس باقی نمی مانـد؛کم کم این لباس ها، رفتار، خلق و خو، مـدل حرف زدن و دیدگاه های انسان را هم تغییر می دهد!اولش شاید با پوشـیدن یک شـلوار مدل بیگانه شروع می شود؛ ولی همین شلوار کم کم تمام خلق و خو و اخلاق و رفتار را تغییر می دهد. نه فقط برای فردی که این لباس را می پوشد، دیگری هم که این لباس را می بیند و تمایل پیدا می کند که آن لباس را بپوشد، تغییر می کند و کم کم تغییر پوشش و رفتار در جامعه فراگیر می شود.

اگر این پوشـش های بیگانه در روح و روان آدم ها تأثیر نـداشت، هیچ گاه دشـمنان یکی از کارهایشان برای تغییر فرهنگ در جوامع اسـلامی را این مسـئله پوشـش قرار نمی دادند. دشمنان سال هاست یکی از محورهای تلاش شان برای تغییر فرهنگ در جوامع اسلامی را همین ترویج پوشش بیگانه قرار داده اند. این را از متن جامعه به راحتی می توان تشخیص داد

ص:۳۶

۱- . امـام صادق می فرماینـد: کفش باریک و نوک دار نپوشـید؛چراکه آن کفش فرعون است و نخستین بار او این را پوشـیده است (تحف العقول، ص۱۰۵).

و متأسفانه حتی گاهی دیده می شود برخی مردان به زنانشان اجازه می دهند با لباس های نامناسب در جامعه ظاهر شوند.(۱)

نکته دیگر اینکه انسان نباید به قول معروف،جوگیر بشود و فکر کند هرچیزی که خودش فکر می کند درست است و اگر تشخیص داد فلان پوشش بیگانه است،حتماً درست فکر می کند!

معمولاً برخی آدم ها این گونه فکر می کنند و بعد این تشخیصشان را برمی دارند و می زنند به سر دیگران و فوراً برچسب بیگانه شدن به انسان های دیگر می زنند! ملاک در این گونه موارد، عرف مردم دیندار جامعه است و باز هم تأکید می کنم، اگر کسی انصاف داشته باشد و وجدانش را بگذارد مقابل خودش،به سادگی می تواند تشخیص دهد که چه پوششی بیگانه محسوب می شود و این پوشش چه تأثیرات منفی به بار خواهد آورد. فقط کافی است انسان خودش را گول نزند.

حالا بیایید این فرمول را برداریم، روی کاغذ بنویسیم و برویم برای خرید لباس؛ نظرتان چیست؟!

ص:۳۷

۱- . رسول خدا به علی می فرمایند: ای علی! هر مردی از همسرش اطاعت کند، خدا او را به صورت به جهنم بیندازد. علی پرسید: چه اطاعتی؟پیامبر فرمودند: مردی که به همسرش در پوشیدن لباس نازک اجازه دهد(مکارم الأخلاق، ص۴۳۸).

پنجره

وَ لِباسُ التَّقْوی ذلِك خَیر.

و لباس تقوا بهتر است.(1)

ص:۳۸

۱- . اعراف: ۲۶.

فصل چهارم » خانه مهر!

اشاره

تصویر

▫

ص:۳۹

تصویر

ص:۴۰

مسکن

محل خانه کجا باشد؟ با چه پولی خانه بسازیم؟ مساحت خانه چقدر باشد؟ دستشویی و حمام و اتاق خواب کجا باشند؟ در ساخت خانه از چه مصالحی استفاده شود؟ و... .

آدمی را نمی شناسم که به صورت مستقیم یا غیرمستقیم با سئوالاتی از جنس سئوالات بالا درگیر نبوده باشد.

مسئله خانه و مسکن هیچ ارتباطی به زمان ما یا کشور ما ندارد. هر جغرافیا و دوره و عصری را که نگاه کنید، خواهید دید همه انسان ها در طول زندگی شان، به جهت نیازشان به یک سرپناه، خواه ناخواه مدتی ذهنشان را این مسئله خانه و مسکن درگیر کرده می کند؛ از آن همان دوره ای که انسان ها خانه هاشان در غار بوده تا عصر حاضر که خانه ها به صورت عمودی به آسمان عروج کرده اند. در زمانه ما با ظهور انبوه سازی در آپارتمان ها و طرح های کلان دولتی، ذهن انسان بیشتر سمت تهیه کردن پول برای ثبت نام در طرح های مسکن است! در این عصر ما کمتر به محل ساخت خانه، نقشه خانه، مصالحی که لازم است برای ساخت به کار برده شود و... توجه می کنیم و بیشتر به دنبال این هستیم

ص:۴۱

که فقط یک خانه داشته باشیم؛ به قولی می گوییم:«خانه باشد، زهر عقرب باشد!»

حالا ـ جا و نقشه و مصالحش زیاد مهم نیست! نمی گوییم اصلاً مهم نیست، بلکه به علت فشارها و مشکلاتی که داریم، بهداشتن حداقل ها در خانه و مسکن راضی هستیم! غافل از آنکه خانه به اعتبار قرآن کریم، باید محل آسایش و آرامش انسان باشد و بی توجهیه جزئیات خانه، آرامش و آسایش را در پیش نخواهد داشت:

پنجره

وَاللّهُ جَعَلَ لَکمْ مِنْ بُیوتِکمْ سَکنا... .

و خداست که خانه های شما را محل سکونت و آسایش شما قرار داد ... .(۱)

پس از این مقدمه،می رسیم به یک فرمول؛ فرمولی که درباره خانه است، خانه و مسکن از نظر اسلام. حالا هرکس در این زمانه و در این شرایط هرچقدر توانست خانه اش را به این فرمول نزدیک کند، خودش سود کرده است و خودش به محل آسایش و آرامش از نظر اسلام نزدیک شده است. فرمولخانه، خیلی جالب است. وقتی انسان به جزئیاتش دقت کند و آنها را با شرایط فعلی جامعه مقایسه کند،

۱- . نحل: ۸۰.

نکات بسیار جالبی توجهش را جلب می کند و متوجه شکاف و فاصله بسیار بزرگی می شود بین چیزی که عمل کرده ایم و چیزی که اسلام می گوید.

نکته دیگری هم ذهن انسان را درگیر می کند و آن اینکه خصوصیاتی که اسلام برای خانه خوب در نظر گرفته است، مخصوص انسان مسلمان مؤمن نیست و هر انسان آزاده ای وقتی به فرمول اسلام نظر کند، این فرمول را می پسندد و به عبارت دیگر، این فرمول اسلام یک فرمول بشری است و مختص به مسلمانان نیست.

و اما فرمول:

پنجره

«ساخت با پول حلال + نقشه و جای مناسب + محله و همسایگان خوب + استحکام بنا - تجملات»

فرقی ندارد این پول حرام چگونه به دست آمده باشد؛ از طریق کلاه برداری باشد، یا استفاده از موقعیت، رشوه باشد یا ...، خانه ای که با پول حرام ساخته شود،حتی اگر آن پول حرام فقط یک آجر از تمام خانه باشد، خانه مطلوب از نظر اسلام نیست. این خانه برکتی نخواهد داشت و

ص:۴۳

همان یک آجر، می شود اساس خرابی و ویرانی حقیقی آن خانه.(۱)

خانه بایـد در جـای منـاسبی قرار گرفته باشـد. مقصود از این مورد، چیزی جـدای از محله و همسایگان است و منظور موقعیت جغرافیایی خانه است؛ هم خود خانه و هم نقشه آن؛مثلاً جایی ساخته شود که زمین استحکام لازم را دارد، جایی باشد که اهل خانه به امکانات مورد نیازشان دسترسی آسانی داشته باشند، دستشویی و اتاق ها جلوی چشم دیگران نباشد، از نظر جغرافیایی خانه دور از جامعه نباشد و زندگی در اطراف آن جریان داشته باشد، آب و هوای خوب و مناسبی داشته باشد و... . خانه باید محل آرامش باشد. نوع معماری خانه، مصالح، نقشه، قرارگرفتن اتاق ها، آشپزخانه، حمام و دستشویی و... همگی بر روی روان انسان و آرامش انسان تأثیر می گذارد. معماری های قدیم را حتماً دیده اید یا برخی ممکن است در آن زندگی کرده باشند و یادشان بیاید؛ نوع معماری به گونه ای بود که همه خانواده کنار هم جمع شوند، حیاط، حوض وسط، قرارگرفتن اتاق ها و... . نوع معماری و نقشه خانه در آرامش و آسایش انسان و تربیت انسان مؤثر است. آرامش فقط برای افراد خانه خود انسان نیست. آرامش داشتن ما در خانه مان نباید باعث از بین رفتن آرامش دیگران بشود؛ به همین دلیل اسلام سفارش می کند به ساختن خانه هایی که به خانه همسایه

۱- . پیامبر می فرمایند: از استعمال سنگ حرام در ساختمان بپرهیزید که مایه ویرانی است(مستدرک الوسائل، ج ۳، ص ۴۷۲).

مشرف نباشد(۱) و... :

پنجره

شکل معماری در جامعه و در چگونه خانه ای زندگی کردن، بخشی از فرهنگ جامعه را شکل می دهد؛ زیرا خانه های قدیمی ما یک نوع خانواده و خُلقیات بار می آورند(حیاط بزرگ، حوضی در وسطش و اتاق هایی در اطراف. از این اتاق، پدربزرگ درمی آید و از آن اتاق، دایی و از آن یکی هم عمو. بچه های خانواده، همه دور و بَرِ یک سفره جمع می شوند و در واقع، این خانه است که خانواده را به دنبال خود می کشاند) و آپارتمان نوع دیگری از خانواده ایجاد می کند. حتی شکلِ در و پنجره و ارتباط اتاق ها با هم، به ناچار تأثیر خاصی بر ذهن و خُلق و منش و تربیت افراد دارد.(۲)

معماری های قدیم یکی از نکات مثبت شان همین مسئله بود؛ هم آرامش فرد و خانواده اش و هم آرامش و آسایش همسایه؛ولی الأن آسمان خراش ها آسایش ها را بلعیده اند. در معماری قدیم، برای راحتی

۱- .]ازحقوق همسایه بر انسان این است که[ساختمان منزل خود را بلند نسازد که سبب آزار و اذیت او شود. نسبت به اشرافیکه به منزل او پیدا می کند، جلوی فضا و دیدگاه او را سد نکند و از ورود و خروج هوای سالم به منزل او جلوگیری نکند (مستدرک الوسائل، ج ۸، ص ۴۲۷).

۲- . بیانات مقام معظم رهبری، در دیدار اعضایشوراهایفرهنگعمومیاستان ها، ۱۹/۴/۱۳۷۴.

زن ها و مردها دو نوع کوبه بر روی در نصببود که باتوجه به صدای متفاوت شان، شخصی که در خانه بود می فهمید مردی پشت در است یا زنی.

از این نکته که بگذریم، خانه ای از نظر اسلام خوب است که در محله ای خوب قرار گرفته باشد و همسایگان فرد،انسان های نیکوکار و صالحی باشند.(۱) اسلام نگفته است در محله ای زندگی کن که انسان های با ثروت زیاد زندگی می کنند، بلکه نیکوکاری و صالح بودن همسایه ها را مورد توجه قرار داده است.

چرا؟ چرا این مسئله اینقدر مهم است؟ چون انسان های زیادی هستند که فقط به علتداشتن همسایه های بد و آزارشان مجبور شده اند خانه هایشان را به قیمت هایی بسیار کم بفروشند و از آن محله بروند؛ چون انسان برای اینکه آسایش داشته باشد و در پرتو این آسایش بتواند به عبادت خدا بپردازد، لازم است در خانه ای زندگی کند که محل و همسایگانش خوب باشند؛ اما خوب به اعتبار دین، اخلاق و نیکوکاری.

نکته دیگری که درباره خانه بسیار مهم است اینکه خانه باید بنایش مستحکم باشد.(۲)بلایای طبیعی در زندگی انسان بسیار اتفاق می افتند؛ سیل هست، زلزله هست، رانش زمین هست، طوفان هست و...

۱- . امام صادق می فرمایند: خانه را شرافتی است. شرافت خانه به ... هم نشینان خوب است و خانه را برکتی است. برکت خانه، جایگاه خوب آن... و همسایگان خوب آن است(مکارم الأخلاق، ص۱۲۶).
۲- . امام صادق می فرمایند: خداوند دوست دارد وقتی بنده ای کاری انجام می دهد، محکم و استوار انجام دهد (وسائل الشیعه، ج۳، ص ۲۳۰).

خانه را بایـد به گونه ای ساخت که در مقابله با بلایای طبیعی، حـداقل اندکی مقاوم باشد. ما امروزه خانه ها را به گونه ای می سازیم که عمر مفیـدشان گاهی به چهل سال نمی رسـد و برخی از خانه های ما بعـد از چهل سال بـدون اینکه زلزله ای چیزی بیاید،تنها با وزیدن یک باد تند ممکن است ویران شودا

کشور مـا و مردم مـا از این مسـتحکم نبودن خانه ها ضـرر و زیان های زیادی دیـده انـد؛ یک نمونه اش زلزله شهرسـتان بم در اسـتان کرمان با آن همه کشـته! اگر خانه ها مسـتحکم تر ساخته می شدند، وضـعیت کشـته شدگان از زلزله به این سطحی که الأن هست، نبود. خیلی از کشورهای شرق آسیا زلزله هایشان بیشتر از کشور ماست؛ هم به لحاظ قدرت و هم به لحاظ تعداد و مـدت زلزله؛ ولی میزان تلفـات شـان از ما کمتر است، چرا؟ چون خانه هایشان را مسـتحکم می سازنـد و به این دسـتور اسـلام بیشتر از ما که مسلمانیم، توجه می کنند.

و اما تجمل؛تجمل خانه فقط به محلهآن یا به کاربردن مصالح ساختمانی خیلی گران و تجملاتی نیست؛ استفاده از نقشه ای که نشان از تجمل باشـد و اینکه حتی خانه دارای وسعتی بیش از حد کفاف خانواده باشـد(۱) هم تجمـل محسوب می شود و در روز قیامت وبال گردن مالکش خواهد بود.(۲)

ص:۴۷

۱- . گفته شـد یـا رسول الله]انسـان[چطور برای خودنمایی و شـهرت]خانه ای[بنا می کنـد؟ فرمود: خانه را بیشتر از نیازش می سازد تا بر همسایگان خویش تکبر ورزد و بر برادرانش فخر بفروشد(وسائل الشیعه، ج ۵، ص ۳۳۸).
۲- . هر ساختمانیکه بیش از حد کفاف باشد، روز قیامت وبال [گردن] س مالکش خواهد بود (وسائل الشیعه، ج۵، ص۳۳۷).

هرچه انسـان بیشتر با تجمل آجرهای خانه اش را بالا ببرد، بیش از قبل دینش پایین می آیـد. یکی از سـعادت های انسان و راه های پیروزی انسان بر مشـکلات زنـدگی، داشـتن خانه ای خوب، تمیز و دارای وسـعتی به اندازه است. اتاق ها به اندازه و تمیز باشـند، آشپزخانه و محل پخت و پز مناسب و درجایی راحت برای آشپز باشد، دستشویی و حمام تمیز و در جایی دور از چشم دیگران باشد و... .

هیچ کس منکر این نیست؛ ولی گاهی دیده می شود انسان ها برای اینکه به یکدیگر فخر بفروشـند یا اینکه احترامی چیزی بین اهالی محل یا فامیل کسب کننـد، دست به اسـتفاده از تجمل می زننـد. اینکه خانه تمیز باشد، وسعتشـبه اندازه باشد و... به هیچ وجه چیزهای بـدی نیسـتند؛ ولی قرار است خانه بشود مایه آرامش انسان تا انسان بهتر و بیشتر بتوانـد بنـدگی خـدا را بکنـد، نه اینکه خود این خانه، ساخت وساز، مصالح و نقشه اش و... بشود دلیلی برای آسایش نداشتن انسان در خانه ابدی اش ... ؛ قبر...

برای آن خـانه چه کرده ایم؟! مسـکن مهر یعنی جـایی که انسـان به جهت اینکه آرامش دارد، مهرورزی می کنـد و مهربانی و همین مهرورزی کردن و مهربانی کردن برایش بندگی کردن را به ارمغان می آورد و می شود

ص:۴۸

دلیل تا در خانه ابدی اش آرامش داشته باشد. آرامش اصلی آنجاست. جوری زندگی کنیم که وقتی از دنیا رفتیم، خانه ابدی مان محل آسایش و آرامش مان باشد.

ص:۴۹

فصل پنجم » ضرورت

اشاره

تصویر

ص:۵۱

تصویر

ص:۵۲

خرید

می دانید ضرورت چیست؟ ضرورت همان چیزی است که خودمان در حالت خودمانی به آن می گوییم ضرورت!

مثلاً وقتی دانشگاهی می خواهد اردوی کوهنوردی ببرد، می گوید:

«از آوردن وسایل غیرضروری خودداری نمایید!» یا مثلاً وقتی می خواهید با پدر و مادرتان به مسافرت یکی دو روزه بروید، اگر یک وانت گوشت گوسفند برای خوردن بار خودتان بکنید، پدر و مادرتان(در صورتی که خیلی مؤدب باشند و به خاطر این کار به عقلتان شک نکند!) می گویند: «عزیزم اینقدرگوشت که نیاز نمی شود... فقط به مقدار ضرورت بیاور!»، یا مثلاً می گوییم: «انسان ضرورت دارد چیزی بخورد؛چراکه اگر نخورد، می میرد!».

ضرورت در مورد بازار رفتن و خرید کردن هم به کار می رود.

در فرمول رفتار ما در خرید کردن از این ضرورت استفاده می شود و این فرمول از قرار ذیل است:

ص:۵۳

پنجره

«آیا + ضرورت دارد + جنسی که می خواهم + بخرم؟»

مثلاًـ اگر قرار است تلویزیون بخرید، به خودتان بگویید: «آیا ضرورت دارد تلویزیون ۴۲ اینچ بخرم؟» یا اگر قرار است خانه بخرید، بگویید: «آیا ضرورت دارد خانه ای در محله فلان بخرم؟» یا اینکه اگر قرار است یک چیز ساده مثل پفک، لواشک، دمپایی و... بخرید، از خودتان این را سئوال کنید که آیا ضرورت دارد؟!

این سئوال را از خودتان پرسیدید، بعد چه می شود؟ بلافاصله بعد از پرسیدن این سئوال ممکن است تصویری از کارهای ضروری دیگری که می شود به جای این خرید انجام داد، ذهنتان را می گیرد؛

مثلاً ممکن است با خود بگویید تلویزیون می تواند کوچک تر هم باشد؛ پس ضرورتی ندارد آن تلویزیون ۴۲ اینچ را بخرم. خانه می تواند در محله فلان نباشد و ضرورتی به داشتن خانه در آن محله نیست و... .

انسان هایی هستند هیچ احتیاجی به خانه و ساخت وساز آن ندارند و حتی شغل شان هم این نیست؛ولی بی خود و بی جهت مالشان را صرف خانه ای می کنند که نه خودشان و نه دیگری بنا نیست در آن ساکن شود و... استفاده از فرمول ضرورت چقدر برای این دسته از انسان ها حیاتی و ضروری است.

ص:۵۴

پنجره

امام رضابه نقل از رسول خدا می فرمایند:

فَلَاتَبْنُوامَالَاتَسْکُنُونَ وَلَاتَجْمَعُوامَالَاتَأْکلُون وَاتَّقُوااللَّهَ الَّذِی إِلَیهِ تُرْجَعُون.

چیزی که در آن سکونت نمی کنید را نسازید و چیزی که نمی خورید را انباشته نکنید و از خداوندی که به سوی او خواهید رفت، بترسید.(۱)

ما برای مدت بسیار کمی اینجا هستیم؛ منظورم در این دنیاست. گاهی بعضی خریدهای ما مثل آن مسافرت دو روزه با پدر و مادر و یک وانت گوشت گوسفند است که به آن هیچ احتیاجی نیست و هیچ استفاده ای از آن نمی شود.

این مدت کمی که در این دنیا حضور داریم،واقعاً و انصافاً ارزش بعضی چیزها را ندارد. هیچ مشکلی پیش نمی آید اگر به جای برخی خرید های غیرضروری، کار ضروری دیگری بکنیم. آن ضرورت می تواند کمک کردن به بعضی بچه های مناطق محروم کشورمان باشد که ساده ترین احتیاجات زندگی را هم ندارند. آن ضرورت می تواند آینده نگری و ذخیره

ص:۵۵

۱- . بحارالأنوار، ج۲۲، ص۱۴۴.

کردن این پول برای زندگی بهتر فرزندانمان یا حتی خودمان باشد. آن ضرورت می تواند هزینه کردن آن پول در یک کار اقتصادی باشد. حتی همان مقداری را هم که تصور می کنیم، بسیار کم است. اگر کم کم ذخیره کنیم، می تواند در یک کار کوچک اقتصادی به یک انسان فعال در این زمینه کمک کند. خداراشکر در این زمانه با ظهور اوراق مشارکت و سهام های مختلف شرکت ها و... حتی با هزینه کم هم می شود سهم کوچکی در اقتصاد ایفا کرد.

به این فکر می کنم که چه دنیای قشنگی می شود اگر آدم ها در خریدهایشان از این فرمول استفاده کنند:

پنجره

آن وقتی که جامعه احتیاج دارد، می بینیم که با آن پولی که این آقا ... صرف یک خرید بی جا می کند ... در حالی که به آن نیازی هم ندارد ... این پولی است که اگر]باهم جمع بشوند[... صرف فلان پروژه عمرانی در کشور بشود، بخش عظیمی از مردم از آن استفاده خواهند کرد و از فقر رهایی خواهند یافت.(۱)

ص:۵۶

۱- . خطبه های نمازجمعه تهران، ۱۵/۸/۱۳۶۶.

فصل ششم » بخوانیم و بنویسیم

اشاره

تصویر

ص:۵۷

تصویر

ص:۵۸

زبان فارسی

زبـان فارسـی جزء فرهنـگ ما و جزئی از سـنّت های ما محسوب می شود. ما با این سـنّت چه کرده ایم؟ از خود ما نویسـنده ها گرفته تا دیگران! یک وقت یک انسانی مثل بنده نسبت به بعضـی چیزها در زبان فارسی، بعضی لغات و بعضی دستور زبان ها و... جاهـل است و می رود می پرسـد، مقـداری می فهمـد و بر همان اساس می نویسـد. این آدم رفته پرسـیده، تلاش کرده که خودش را اصـلاح کند، حالا در حد توان نوشـتن و خواندنش را سعی کرده است فارسی باشد. این بنده خدا را نمی شود زیاد سرزنشـش کرد. به هر حـال تلاـش خودش را کرده است؛ امـا یـک وقت است مجموعه ای از آدم هـا اساساً هیـچ علاقه ای به اسـتفاده از لغات فارسـی ندارنـد و یک جورهایی ننگشان می آیـد از زبان بومی شان اسـتفاده کننـد؛ چرا باید این گونه باشد؟ اسلام سفارش می کند به اینکه سنّت های نیکو لازم است حفظ شود و نباید به آنها زیان وارد کرد.(۱)

قبول کردیم که باید زبان فارسی را به عنوان بخشی از سنّت و

ص:۵۹

۱- . حضـرت علی به مالک اشتر درباره سـرزمین مصـر می فرمایند: سـنّت نیکویی را که بزرگان این امتبه آن عمل کرده اند و رعیـت بر آن سـنّتبه نظـام آمـده و حـالش نیکـو شـده است را مشـکن و سـنّتی میـاور که به سـنّت هـای نیکـوی گذشـته زیـان رساند(نهج البلاغه، نامه ۵۳).

فرهنگ مان حفظ کنیم. فرمولرفتار با زبان فارسی چیست؟ با این زبان باید چگونه تعامل کنیم؟ با این زبان باید چگونه رفتار کنیم؟

رفتار با زبان فارسی در فرمولزیر آمده است:

پنجره

«تعمیق + گسترش - ورود لغات بیگانه»

زبان فارسی نیازمند تعمیق است. تعمیق از همان عمق و اینها می آید که مثلًا در استخر به کار می بریم. این تعمیق یعنی اینکه وارد عمق زبان فارسی بشویم، در سطح نمانیم. اینبه هر حال کار پژوهشگران است که وارد عمق زبان فارسی بشوند و مسائل مختلفی که در این باره وجود دارد را بررسی کنند؛ شیوه های آموزشی، لغات مختلفی که وارد می شوند و نیاز به معادل سازی دارند، شیوه های نوشتن و... تمام مسائلی که درباره زبان فارسی مطرح است و حتی بررسی همین هجمه ها و مسائلی که علیه زبان فارسی اتفاق می افتد نیز جزء تعمیق محسوب می شوند. درست است که کار اصلی در خصوص تعمیق، بر عهده پژوهشگران زبان فارسی است؛ ولی ما مردم عادی هم می توانیم در حد نیاز خودمان به زبان فارسی کمک کنیم و آن را گسترش دهیم و از ورود لغات بیگانه در کلام و نوشتار خودمان جلوگیری کنیم. ما می توانیم حداقل

در روابط عادی روز مره خودمان از لغات فارسی استفاده کنیم و اگر یک لغت را یاد گرفتیم،کم کم لغات دیگر را هم بیاموزیم تا زمانی که تمام لغات خارجی از فرهنگ لغت نوشتاری و گفتاری مان حذف شوند.

شاید برایتان جالب باشد که بدانید روزی زبان فارسی، زبان علمی بخش قابل توجهی از جهان بوده است. قسطنطنیه قدیم، شبه قاره هند و خیلی مکان های دیگر از زبان فارسی استفاده می کرده اند؛ اما بعد مهاجمان خارجی و انگلیسی ها آمدند و اولین کاری که کردند، این بود که زبان فارسی را از بین ببرند و زبان انگلیسی و خارجی را در آن جا حاکم کنند:

پنجره

زبان فارسی یک روزی از قسطنطنیه آن روز، از استانبول آن روز، زبان علمی بوده تا شبه قاره هند؛ اینکه عرض می کنم از روی اطلاع است. در آستانه- مرکز حکومت عثمانی -زبان رسمی در یک برهه طولانی از زمان، زبان فارسی بوده. در شبه قاره هند، برجسته ترین شخصیت ها با زبان فارسی حرف می زدند و انگلیس ها اول که آمدند شبه قاره هند، یکی از کارهایی که کردند این بود که زبان فارسی را متوقف کنند؛ جلو زبان فارسی را با انواع حیله و مکرهایی که مخصوص

انگلیس هاست گرفتند.[(۱)]

امید است همه در حد فهم و توانی که داریم، از این فرهنگ و سنّت بومی خودمان به درستی پاسداری کنیم.هرکدام از ما تک تک یک رسانه هستیم و یک تبلیغ کننده و گسترش دهنده زبان فارسی. به هر حال ما از این زبان استفاده می کنیم. همین که در جامعه، در خانه، در محل کار، در کوچه و خیابان به درستی از زبان فارسی استفاده کنیم و خصوصاً از لغات بیگانه استفاده نکنیم، می شود ترویج و گسترش و تبلیغ زبان فارسی. شاید روزی تمام لغات بیگانه از زبان عزیزمان حذف شوند و اینکه ما روش ملت ها و دولت های کشورهای دیگر را به پیش نگیریم که انتهایشان رسید به اینکه چیزی از زبان بومی شان جز حرف هایی در لابه لای کتاب های کتابخانه های قدیمی نماند. ما به امید خدا زبان فارسی مان را به خوبی حفظ خواهیم کرد؛ تاریخ این را خواهد گفت:

پنجره

یریدُاللهُ لِیبَینَ لَکم وَیهْدِیکم سُنَنَالَّذین مِن قَبْلِك.

خدامی خواهد روش های کسانی را که پیش از شما بودند برای شما بیان کند و شما را بدان هدایت فرماید. [(۲)]

ص:۶۲

۱- . بیانات مقام معظم رهبری در دیدار با اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی، ۱۹/۹/۱۳۹۲.

۲- . نساء: ۲۶.

خلاصه

باید به سلامت و بهداشت ،آراستگی ، لباس و پوشش و مسکن در زندگی ات اهمیت بدهی و در همه این ها تمیزی و سادگی و رعایت موازین شرعی شرط است.

می دانی که باید در خریدهای زندگی ات ضرورت را در نظر بگیری و سعی کنی به کمک به دیگران به جای خرید های غیر ضروری اهمیت بدهی و در نهایت اینکه زبان فارسی را پاس بداری و از ورود لغایت بیگانه به این زبان جلوگیری کنی.این ها «زیبایی و آراستگی»برخی از جزئیات زندگی ات هستند.

بیشتر بخوانیم

۱. ماه تابان .سید محمود طاهری .انتشارات مرکز پژوهشهای

ص:۶۳

اسلامی صدا و سیما.

۲. ۲ . سر پوشش . مجموعه رهنما جلد ۹۷ .علیرضا مستشاری .

۳. پرسمان رضوی جلد۷ . سبک زندگی (منشور زندگی در منظر امام رضا).معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی آستان قدس رضوی

ص:۶۴

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ .ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که مـا را در دستیـابی به این هـدف یـاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادنـد تقـدیر و تشـکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصـفهان -خیابان عبـدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شـهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹